

1.

Lää'kk

sää'mtee'ggest uvddum lää'jj mu'ttmest

Riikkpeei'vi tu'mmstõõgg meâldlânji

kää'mtet sää'mtee'ggest uvddum lää'jj (974/1995) 18 e–18 i, 23 a da 27 a §, 6 låågg pâ'jjkee'rjtõõzz da 43 §, nåkkmen ko tõiin lie 18 e–18 i § lää'jjest 1725/1995 di 23 a da 27 a § lää'jjest 1279/2002, *muu'ttet* 1, 3, 4 a, 5–7, 9–16, 18, 18 a, 18 d, 19–23, 25, 25 a, 26, 26 a, 26 b, 27–31, 31 a, 31 c, 31 h, 32, 34, 38–40, 40 a da 40 c §, 5 låågg pâ'jjkee'rjtõõzz da 41 §,

nåkkmen ko tõiin lie 1, 21–23, 25, 25 a, 26, 26 a, 26 b, 27, 28, 31, 31 a, 31 c, 31 h, 40, 40 a da 40 c § lää'jjest 1279/2002, 4 a § lää'jjest 1026/2003, 5, 13, 15, 20 da 30 § vue'ssen lää'jjest 1279/2002, 9 § vue'ssen lää'jjest 626/2011, 16, 18 a da 18 d § lää'jjest 1725/1995 di 18 § vue'ssen lää'jjest 1026/2003,

lää'zztet läkka odd 17 a, 17 b, 25 b da 25 c § tän nalla:

1 §

Lää'jj mie'rr

Sä'mmlain algmeeran lij sä'mmlai dommvuu'dest jii'jjez kiõl da kulttuur kuõskki jiõõçvaaldâsm tõiin mie'ldd mâ'te tän lää'jjest da jee'res säâ'jest lää'jjest šiõtteet. Tän jiõõçvaaldâsma kuulli tuâjai vääras sä'mmla va'lljee vaalivui'm sää'mtee'ggest kõskkvuõðsteez.

Vuõiggâdvuõtt jiõnsted sää'mtee'ggest vaalin lij vaal-logstõ'kke mie'rkkuum sä'mmlain.

Sää'mte'ggest tuâimmai vuõiggâdvuõttministeria vaaldâsmsue'rjest.

3 §

Vuõiggâdvuõtt šõddâd mie'rkkuum vaal-logstõ'kke

Vuõiggâdvuõtt šõddâd mie'rkkuum vaal-logstõ'kke lij oummust, kää'tt âân jii'jjes sä'mmli'žžen, oudldee'l:

1) što ooumaž jiõõç le'be aainâs õhtt suu puârrsin, ääkkain le'be aa'jjin le'be ääkkai le'be aa'jji puârrsin lij mättjam säâ'mkiõl vuõssmõs kiõllnes; le'be

2) što aainâs nu'bb suu puârrsin lij mie'rkkuum le'be lij leämmaž mie'rkkuum jiõnnvuõiggâdvuõttne'kken säâ'mparlamee'nt le'be sää'mtee'ggest vaalin.

Oudldõssân lij še, što tän lää'jjest šiõttuum ââ'jj, meersažvuõð da aalmikee'rjtuõ'll'jõõzz kuõskki jiõnnvuõiggâdvuõð jee'res kai'bbjõõzz teâuddje.

4 a §

Vaaldâšmvuõiggâdvuõðlaž šiõttõõzzi suâvldummuš

Sää'mteggâ da tõiin tuâimmorganid suâvldet vaaldâšmlää'jj (434/2003), ve'rğgnii'kki tuâimmjem õõlmâsvuõð pirr uvddum lää'jj (621/1999), persoonteâttlää'jj (523/1999), arkiivlää'jj (831/1994) da lää'jj liâðglâž ä'sšummšest ve'rğgnektuâimin (13/2003), jõs jeät tän lää'jjest nuu'bnalla šiõttuku.

5 §

Sää'mtee'gğ õõlmäs tuåimmvä'ldd

Sää'mtee'gğ tuâjjan lij hâiddad sä'mmlai jii'jjez kiõl, kulttuur di sââ'j algmeeran kuõskki aa'sšid di ouu'deed sä'mmlai algmeervuõiggâdvuõdi teâuddjummuž Lää'ddjânnmest.

Tuâjees kuulli aa'sšin sää'mte'gğ vuäitt tuejjeed ve'rğgnii'kkid alttõõzzid da e'tkkõõzzid di u'vdded ciâlkmid, oudâsviikkâd da vaaldšmed sää'mkulttuur di miõttâd teäggtoõzz. Tâin aa'sšin sää'mte'gğ âân tu'mmjenvää'ld mâ'te tän lää'jjest le'be jeä'rben jee'res sââ'jest lää'jjest šiõtteet.

Sää'mte'gğ ra'vvai tuåimmjummses vääras tuâjriâššmõõžž.

6 §

Sä'mmlai ee'ttkâsttmõš

Sää'mte'gğ ee'ttkâstt sä'mmlaid meersaž da meeraikõskksaž tuâjaines.

7 §

Mušttlõs

Sää'mte'gğ räâjj juõ'kk ee'jj riikkpeei'vid mušttlõõzz sä'mmlaid kuõskki aa'sši ouddnem pirr.

9 §

Õhttsažtuåimmjem- da sagstõõllâmõõlgtõs

Ve'rğgne'e'kk da jee'res õõlmäs vaaldâšmtuâjaid hâiddai sagstâ'le sää'mtii'gğin põõrgee'l kuâsttâd õhttsažfi'ttjõ'sse le'be miâsttmõ'sše sä'mmlai dommvuu'dest čõõdtemnalla aiggum le'be vaaiktõõzzeez peä'lest tok vuällai di jee'res sä'mmlai kiõ'le le'be kulttuu're jeä'rben le'be sij sâjja le'be vuõiggâdvuõdid algmeeran vaaikteei veiddsõs da miârkteei tuåimid, kook kue'skķe:

- 1) õhttsõskâ'ddplaanmõõžž;
- 2) riikkmäadd, suõjjlemvuu'di da meä'ccvuu'di hâiddmõõžž, âânnmõõžž, vuâkrjummuž da luõvtummuž;
- 3) kuâivasmineraalid se'st õõ'nni eettmõõžž oocâm da äu'kķen ââ'nnem di riikk mädd- da čää'ccvuu'din šõddi kâ'lltâiddmõõžž;
- 4) sä'mmlai kulttuurhâmma kuulli jie'llemvue'jj lää'jjiõtlvaž le'be vaaldšmallaš muttâz;
- 5) sää'mkiõllsaž da sää'mkiõl škooulmätt'tõõzz di sosiaal- da tiõrvâsvuõttkääzzkõõzzi ouu'dummuž; le'be
- 6) jee'res va'stteei sä'mmlai kiõ'le, kulttuu're le'be sij sâjja algmeeran vaaikteei ää'sš.

Sagstõõllmõõžžin älgg raajjâd pâ'rddķee'rj.

Ve'rğgne'e'kk da jee'res õõlmäs vaaldâšmtuâjai hâiddai ä'lğge 1 momee'ntest jurddum tuåimid plaanmen da čõõdviikkmen põrggâd ââ'nned huõl tõ'st, što sä'mmlai vuõiggâdvuõ'tte harjtet jii'jjez kiõl, kulttuur da ä'rbbvuõđlaž jie'llemvuõ'jjid ij šõõdd jõnn häi'tt da što sä'mmlai vuõiggâdvuõdid algmeeran vuei'tet staanâd da ouu'deed.

10 §

Norrõs da tuâimmpââ'jj

Sää'mteggä ko'lle 25 vuäzzli'žžed da vitt väärnee'kk, koid va'lljeet sää'mtee'gg vaalin neellj ka'Indareeggas vuârstes. Sää'mtee'ggest â'lğge lee'd oo'ccmõssân kutt vuäzzla Aanar kää'ddest, nellj vuäzzla Uccjoogg kää'ddest, kolmm vuäzzla Jeänõogg kää'ddest da kolmm vuäzzla Suä'djel kää'dd Lappi paalgâskää'dd vuu'dest da õhtt väärnek juõ'kk peäggum kää'ddest. Lââ'ssen sää'mtee'ggest âlgg lee'd sä'mmlai dommvuu'd âalgpeä'lnn oo'ccmõssân õhtt vuäzzlaž da väärnek.

Riikksuävtõs mie'rrad sää'mtee'gg vaali puäðõzz vuäðald sää'mtee'gg vuäzzlaid da väärnii'kkid tuâjeez, meätt raukkmõõžž mie'ldd čauddõõttmõõžž tuâjast da mie'rrad peäggum vaali puäðõzz vuäðald odd vuäzzla da väärnee'kk tøn säjja, kää'tt lij vaalpââ'j äi'ğgen jõskkâm aârmen vuäzzli'žžen le'be väärne'kken.

Te'l ko sää'mtee'gg vuäzzlaž le'be väärnek lij mõõntam 22 §:st jurddum vaalânsallašvuõð tuâjjses, riikksuävtõs âlgg sää'mtee'gg alttõõzzâst tuõttâd suu âskktuâimas puuttâm.

11 §

Sää'mtee'gg saaggjää'dteei

Sää'mte'gg va'lljad kõskkvuõðstes saaggjää'dteei da kuõ'htt väärnsaaggjää'dteei. Va'lljummšest âlgg tâ'lles i'lmmted vuõiggâdvuõttministeriaa'je.

Saaggjää'dteei tuâimmai tuâjstes vä'ldduâimmsânji. Seämma oummu vuei'tet va'lljeed saaggjää'dtee'jen jäänmõssân koolm keäçclõs tuâimmpââjas.

12 §

Sâbbri õ'httekâçcmõš

Sää'mtee'gg sâabbar tu'mmai sâbbreez sâbbroõššmest. Sâbbar âlgg lââ'ssen kâçcad õ'hte, jõs saaggjää'dteei le'be halltõs keäçc tøn tarbbân le'be kuâlmõs vuäzzlain nu'tt kai'bbai tiõttum ää'sš kiõtt'tõõllâm vääras.

Jõs sä'mmlai dommvuu'd kää'ddest va'lljuum vuäzzlaž ij vuei't vuässõõttâd sâbbra, suu säjja âlgg kâçcad seämma kää'ddest va'lljuum väärnee'kk. Jõs sä'mmlai dommvuu'd âalgpeä'lnn va'lljuum vuäzzlaž ij vuei't vuässõõttâd sâbbra, suu säjja kâçcat dommvuu'd âalgpeä'lnn va'lljuum väärnee'kk.

13 §

Sää'mtee'gg halltõs

Sää'mte'gg va'lljad kõskkvuõðstes halltõõzz, ko'st lie saaggjää'dteei da kuõ'htt väärnsaaggjää'dteei di jäänmõssân vitt jee'res vuäzzla. Sää'mte'gg va'lljad jiõnnvuõiggâdvuõtttä'mmlai se'st halltõ'sse kuõ'htt väärnee'kk. Va'lljummšest âlgg i'lmmted tâ'lles vuõiggâdvuõttministeriaa'je.

Vaalee'jj tuâimmjeei halltõs juätkk tuâjstes tøn räjja, poka odd halltõs lij mâņņa vaali va'lljuum.

Halltõs valmstâall aa'sšid sää'mtee'gg sâbbra da peejj tuei'mme sää'mtee'gg tu'mmstõõggid tõnnalla ko tuâjjriâššmõõžžâst tää'rkben mie'rreet.

Sää'mtee'gg tuâjjriâššmõõžžâst vuei'tet mie'rreed väärnsaaggjää'dteei da jee'res halltõõzz vuäzzla tuâj vä'ldduâimmsažvuõð pirr.

14 §

Jee' res tuåimmorgaan

Sää'mtee'gğ nõõmat juõ'kk vaalpââ'j aalgâst vaal-lu'vddkââ'dd 4 låaggast jurddum vaali vääras. Sää'mtee'gğ vuäitt nõõmteed še jee' res tuåimmorgaanid sä'mmlai kulttuurjiõõçvaaldšma kuulli aa'sši hâiddam diõtt.

Vaal-logstõ'kkie mie'rkkeem kuõskki vuõigeemkai'bbjõõzzi çâu'ddem vääras lij vuõigeemlu'vddkâ'dd.

15 §

Tuåimmvää'ld âânmmõš

Sää'mtee'gğ sääbbar di halltõs da jee' res tuåimmorgaan â'nne sää'mteggä kuulli tuåimmvää'ld tõi mie'ldd ko tän lää'jjest šiõtteet da sää'mtee'gğ tuåjjriåššmõõžžâst mie'rreet.

Sää'mtee'gğ sääbbar tu'mmai vuâddjurddji peä'lest miârkteei da veiddsõs aa'sšin, jõs ij ää'sš kirrsallašvuõõ diõtt nuu'bnalla šõõdd.

Tuåimmvää'ld ij vuäžž se'rdded 5 § 3 momee'ntest, 7 §:st, 10 § 3 momee'ntest, 11—14, 18 b, 18 c, 18 j, 20 ij-ga 26 a §:st jurddum aa'sšin.

16 §

Konttâr da tuåjjlažkâ'dd

Sää'mtee'gğgest lie konttâr di ve'rgg- da reåuggsuåppmõškõõskâst le'ddi tuåjjlažkâ'dd tõi mie'ldd ko sää'mtee'gğ tuåjjriåššmõõžžâst tää'rkben mie'rreet. Sää'mkiõl konttâr pirr šiõtteet jeä'rben.

Sää'mtee'gğ ve'rggõmmid, vii'rjid da ve'rggkõ'skke suåvldet, mâid riikk ve'rggõmmid, vii'rjin da ve'rggkõõskâst šiõtteet da mie'rreet.

Tuåjjlažkââ'dd kääzzkâ'stemkõõsk mäainain da tõi mie'rrõõttmõõžžâst lij va'sttei nalla viõggâst, mâid riikk kääzzkâ'stemkõõsk mäainain da tõi mie'rrõõttmõõžžâst šiõtteet, mie'rreet le'be suåvât.

17 a §

Såbbra vuåssõõttmõš teeknlaž teådse'rddemnää'l ââ'nee'l

Sää'mtee'gğ tuåjjriåššmõõžžâst vuei'tet mie'rreet, što såbbra vuäitt vuåssõõttâd ââ'nee'l videosagstõõllmõõžž le'be jee' res šiõttlõs teeknlaž teådse'rddemnää'l.

Tuåjjriåššmõõžžâst vuei'tet u'vdded tää'rkab meårrõõzzid teeknlaž teådse'rddemnää'l ââ'nnmest jää'kkum mõõntõõllmõõžžâst.

17 b §

Alttõsvuõiggâdvuõtt

Oo'ccmõssân vittlo jiõnnvuõiggâdvuõtt sä'mmlast lij vuõiggâdvuõtt tuejjeed sää'mteggä alttõõzz sää'mtee'gğ tuõjju kuulli ää'sšest.

Tää'rkab meärröözzid alttösvuõiggâdvuõd âännmõõžžâst jää'kktum mõõntõõllmõõžžâst da alttõõzz kiõtt'tõõllmõõžžâst uu'det tuâjriâšsmõõžžâst.

18 §

Aa'sši kiõtt'tõõllmõš

Sää'mtee'ğğ sääbbar da jee'res tuâimmorgaan lij mie'reemvääldlaž, ko saaggjää'dteei le'be väärrsaaggjää'dteei da oo'ccmõssân pie'll jee'res vuäzzlain lie pääi'k â'lnn.

Sää'mtee'ğğ da tön nõõmtem tuâimmorgaan vuäzzlaž lij cõglvaž vuässõõttâd nõkam tu'mmstõktuõjju, kää'tt kuâskk vuõ'i'ğğest suu le'be suu vaaldâšmlää'jj 28 § 2 momee'ntest jurddum roodnairuâdâs le'be nõkam oummu, kää'tt lij peäggum paragraaff 3 momee'nt mie'ldd suin paaldum.

Aa'sšid tu'mmjet sää'mtee'ğğest jeä'nbõstu'mmstõõggin. Jiõni tässa mõõneen ää'sš čâudd saaggjää'dteei jiõnn. Vaalin kiõččât va'lljuum tön, kää'tt vuäžž jäänmõsân jiõnid. Jiõni tässa mõõneen čâudd vue'rb.

18 a §

Ķee'rjtuõ'll'jõs

Sää'mtee'ğğ kee'rjtuõ'll'jõ'sse da tiilkiõrgtumša suâvldet tön lââ'ssen, mâid tän lää'jjest šiõtteet, kee'rjtuõ'll'jõslää'jj (1336/1997).

18 d §

Tiilta'rkstem-muštllõs

Tiilta'rksteei âlgg u'vdded juõ'kk tiilpââ'jest njuhččmannu loopp räjjä mõõnee'st sää'mtee'ğğ halltõ'sse keerjlaž tiilta'rkstem-muštllõõzz, koon âlgg, tön lââ'ssen mâid tiilta'rkstemlää'jjest õõlgtet, ââ'nned se'st ciâlkâlm tõ'st, lie-ko tuâimm-muštllõõzzâst uvddum teâđ riikkvie'kktõõzz ââ'nnem pirr vuõ'i'ğğest.

19 §

Vaalee'kk da vaalvu'vdd

Sää'mtee'ğğ vaalid tuâimtet juõ'kk neelljad ee'jj (*vaalee'kk*).

Sää'mtee'ğğ vaali vääras jânnam lij õhttân vaalvu'vdden.

20 §

Vaal-lu'vddkâ'dd

Vaal-lu'vddkâ'dd tu'mmai oocmõõžž mie'ldd sä'mmla mie'rkkmumšest vaal-logstõ'kke di räâjj vaal-logstõõgg. Vaal-lu'vddkâ'dd peejj tui'mme sää'mtee'ğğ vaalid tõnnalla ko tän lää'jjest šiõtteet.

Vaal-lu'vddkâ'dda ko'lle saaggjää'dteei da kutt jee'res vuäzzla, koin juâkksast lij jii'jjes-i väärneķ. Vaal-lu'vddkâ'ddest âlgg lee'd vuäzzlaž da väärneķ juõ'kk sä'mmlai dommvuu'd kââ'ddest. Sää'm jee'res kiõlljoouk â'lğge lee'd vaal-lu'vddkâ'ddest ee'ttkõsttum.

Sää'mtee'ğğ le'be vuõigeemlu'vddkâ'dd vuäzzlaž le'be väärneķ ij vuei't lee'd vaal-lu'vddkâ'ddest vuäzzli'žžen le'be väärne'kken.

21 §

Jiõnnvuõiggâdvuõtt

Sää'mtee'gğ vaal-logstõ'kke mie'rkkeem oudldõssân lij oummu jâlstempäikka kiõçčkani tõn lââ'ssen, mâid ääi'jben 3 §:st lij šiõttuum, što ooumaž teâudd mâaimõssân vaaltuåimtoõzz mâaimõs pei'vven 18 ee'kked da što son lij Lää'ddjânnam meerlaž le'be su'st lij ålggjânnam meerli'žžen leämmaž dommkå'ddlää'jjest (201/1994) jurddum dommkå'dd Lää'ddjânnmest te'l, ko ooccmõõžž vaal-logstõ'kke välldmõõžžâst tuejjeet.

22 §

Vaalânnallsallašvuõtt

Sää'mtee'gğ vaalin vaalânnallsallaš lij juõ'kk jiõnnvuõiggâdvuõttnek, kää'tt lij miåsttõõttâm võborše'kken da kää'tt ij leäkku vää'nnvääldlaž.

Võborše'kken ij vuei't lee'd vaal-lu'vddkå'dd vuäzzlaž le'be vuõigeemlu'vddkå'dd vuäzzlaž le'be väärrnek.

23 §

Vaal-logstõk

Vaal-lu'vddkå'dd räajj jiõnnvuõiggâdvuõttnei'kkkin vaal-logstõõgg ouu'dab vaali vaal-logstõõgg da aalmiteåtriåšldõõgg teåđai vuåđald.

Vaal-logstõ'kke mie'rkkeet koo'ddi mie'ldd alfabeettlaž jiårgåst juõ'kk jiõnnvuõiggâdvuõttnee'kk nõõm, persoontiõđ, dommkå'dd da addrõõzz, jõs dommkå'dd da addrõs lie teåđast. Dommkå'dd da addrõõzz ij kuuitåg vuäžž mie'rkkeed vaal-logstõ'kke, jõs tåk teåđ lie ve'rggnii'kki tuåimmjem õõlmåsvuõđ pirr uvddum lää'jj 24 § 1 momee'nt 31 pääi'k mie'ldd peittast åå'nnemnalla le'be jõs oummu puõtt aalmiteåtriåšldõ'kke lij ruõkkum aalmiteåtriåšldõõggåst da Aalmireki'sterkõõskõõzz ainsmåttemkääzzkõõzzin uvddum lää'jj (661/2009) 36 §:st jurddum staankiõld.

Vaal-logstõ'kke ålgg ooccmõõžž mie'ldd vä'ldded tõ'st meådda le'ddi jiõnnvuõiggâdvuõttoummu. Vaal-logstõ'kke mie'rkkuum oummu ålgg jaaukted vaal-logstõõggåst, jõs son i'lmmat, što ij teånab haa'led lee'd mie'rkkuum vaal-logstõ'kke, le'be jõs son lij jäämmam. Vaal-lu'vddkå'dd vuäitt jaaukted oummu meådda vaal-logstõõggåst, jõs son ij teånab tieu'd 21 §:st šiõttuum vaal-logstõ'kke mie'rkkeem kai'bbjõõzzid. Ooccmõõžž da i'lmmtoõzz tuejjeet vaal-lu'vddkådda, kää'tt ålgg kiõtt'tõõllåđ åä'sš mäåinte'mes ååjtõõllåmtåä. Oudldõssân vaalvuõiggâdvuõđi åånnmõ'sše ååldmõsân pue'tti sää'mtee'gğ vaalin lij, što ooccmõõžž tuejjeet mâaimõõžžâst vaalee'jj oudldeei õõhçčmannu loopp räjja mõõnee'st.

Vaal-logstõõgg raajjåm õhttvuõđåst vaal-lu'vddkå'dd vuäitt jii'jjes alttõõžžåst vä'ldded lokku vaal-logstõ'kke mie'rkkuum jiõnnvuõiggâdvuõttnee'kk mâŋŋa ouu'dab vaali jiõnnvuõiggâdvuõttåkka õsttåm pårna da 21 §:st šiõttuum åäi'jpo'dde mõõnee'st jiõnnvuõiggâdvuõttåkka õstti pårna. Näkam oummu vuei'tet kuuitåg vä'ldded vaal-logstõ'kke eman mâŋŋa tõ'st, ko son lij keerjlånji i'lmmtam vaal-lu'vddkådda, što son åånn jii'jjes sä'mmli'žžen 3 § 1 momee'nt meådlånji.

Vaal-lu'vddkå'dd ra'vvai da vuållakee'rjat vaal-logstõõgg mâaimõssân vaalee'jj tä'lvvmannu mâaimõs peei'v.

25 §

Vaal-logstõõgg vuei'nnemnalla âânnmõõ

Vaal-lu'vddkâ'dd peejj vaal-logstõõgg le'be tõ'st âârrai teâdaid persoontiõõdid lokku vää'ldkani vuei'nnemnalla nu'tt, što vuei'nnemnalla âânnmõõžž kuõskki ääi'j puuttmõõžžâst lij äi'ğğ vaali tuâimtummsâ oo'ccmõõssân vitt määnpââ'j.

Vaal-logstõõgg ââ'net vuei'nnemnalla 10 keäççlõõs arggpei'vven, koid jeät lokku sue'vet.

Vaal-logstõõgg vuei'nnemnalla âânnmõõžžâst âlgg kuulted õlmmsest.

25 a §

Vaal-logstõõgg õõlmâsvuõtt

Juõ'kkkast lij vuõiggâdvuõtt tobdstõõttâd vaal-logstõõ'kke da tõn raajmõõ'sše kuulli ä'sškii'rjid tõn äi'ğgen, ko vaal-logstõõgg ââ'net vuei'nnemnalla. Vaal-logstõõgg da tõn raajmõõ'sše kuulli ä'sškii'rjid ij vuäžž u'vdded kopiâ'stemnalla le'be sniimmâmnalla ij-ga tõin vuäžž u'vdded kopioid. Vaal-logstõõ'kke mie'rkkuum oummust lij kuuitâg vuõiggâdvuõtt vuäžžad määustää vää'ldelm vaal-logstõõ'kke su'st valddum teâdain. Tõ'st, kââ'tt lij raukkâm, što suu vää'ldet vaal-logstõõ'kke, lij vuõiggâdvuõtt vuäžžad teâd ää'sš kiõtt'tõõllmõõ'sše kuulli ä'sškii'rjin nu'tt mâ'te ve'rggnii'kki tuâimmjem õõlmâsvuõd pirr uvddum lää'jj 11 §:st šiõtteet.

Vaal-logstõõgg di nõkam vaal-logstõõgg raajmõõ'sše kuulli ä'sškii'rjid, kook â'nne se'st teâdaid oummu eetnlaž alggvuõdâst, âlgg ââ'nned peeitast jee'res ko 1 momee'ntest jurddum äi'ğgen. Peeitastââ'nnemõõlgtõõs ij cõõgg teâd ouddmõõžž sää'mteggâ sää'mtee'ğğ tuâimmorgaani vuäzzlai da väärnii'kki va'lljeem le'be alttõõsvuõiggâdvuõd âânnmõõžž çiõlgtem vääras ij-ga tõõzz, kââ'tt taarbaš teâd jiõnnvuõiggâdvuõdâs çiõ'lğgeem vääras.

Vaal-logstõõgg raajmõõ'sše kuulli ä'sškii'rji õõlmâsvuõdâst lij muõdoi viõggâst, mâid ve'rggnii'kki tuâimmjem õõlmâsvuõd pirr uvddum lää'jjest šiõtteet.

25 b §

Muuttâsooccmõõ õõlmâsvuõd kuõskki tu'mmstõ'kke

Vaal-lu'vddkâ'dd tu'mmstõ'kke 25 a §:st jurddum ää'sšest vuäžž oocçad muttâz lääitee'l vaaldâšmvuõiggâs nu'tt mâ'te vaaldâšmlää'jjââ'nnemlää'jjest šiõtteet. Lâittmõõžž âlgg kuuitâg tuejjeed 14 peei'v se'st tu'mmstõõgg teättanvuäžžmest. Vaaldâšmvuõiggâz tu'mmstõ'kke ij vuäžž oocçad muttâz lääitee'l.

25 c §

Vaal-logstõõggâst âârrai puâst-teâd teevmõõ

Vaal-lu'vddkâ'dd vuäitt teevvad puâst-teâd vaal-logstõõggâst jii'jjes alttõõžžâst le'be jiõnnvuõiggâdvuõttnee'kk kai'bbjõõžžâst. Kai'bbjõõžž âlgg kuuitâg tuejjeed 14 peei'v se'st vaal-logstõõgg vuei'nnemnalla âânnmõõžž kuõskki ääi'j puuttmest. Muttsid âlgg tuejjeed mââimõõssân kuõ'htt määnpââ'j ou'ddel vaaltuâimtõõžž alttummuž.

Lââ'zteen oummu vaal-logstõõ'kke âlgg su'nne tâ'lles vuõltteed 24 §:st jurddum i'lmmtõõskoort.

Teeveen vaal-logstõõgg puâstmie'rkkummuž âlgg teevmõõžžâst i'lmmted tâ'lles ä'sšvuä'msteei ooumže, jõs tõt ij leäkku samai taarbte'm.

26 §

Vuõigeemlu'vddkâ'dd vaal-logstõ'kke vâlddmõõžž da tõ'st jaauktummuž kuõskki aa'sšin

Vuõiggâdvuõttministeria nõõmat neellj eeggas vuârstes vuõigeemlu'vddkââ'dd, kââ'tt lij jii'jjes tuâimmjumms'est jiočcnaž da čõõnte'm. Lu'vddkâdda ko'lle saaggjââ'dteei da kolmm jee'res vuâzzla. Kuõ'htt vuâzzla nõõmtet sää'mtee'ğğ e'tkkõõžžâst. Ou'ddel lu'vddkââ'dd nõõmtumm'sest vuõiggâdvuõttministeria sagstââll lää'jj 9 § meâldlânji sää'mtii'ğğin saaggjââ'dteei va'lljeem pirr. Vuõigeemlu'vddkâ'dd va'lljad kõskkvuõđstes vâârssaaggjââ'dteei.

Saaggjââ'dteei ânnsallašvuõttkai'bbjõssân lij, što su'st lij vuõiggâdvuõtt-tiõđ ââ'lab õllškooultu'tkkõs le'be vuõiggâdvuõtt-tiõđlaž juâtkktu'tkkõs. Lu'vddkââ'dd jee'res vuâzzlain da vâârrnii'kkîn kai'bbjet kudd harjnummuž vuõigeemlu'vddkââ'dd tuâimmsuârğga. Vuõigeemlu'vddkââ'dd saaggjââ'dteei da vuâzzla jie taarbâž lee'd mie'rkkuum sää'mtee'ğğ vaal-logstõ'kke.

Sää'mtee'ğğ da tõn halltõõžž di vaal-lu'vddkââ'dd vuâzzlaž le'be vâârnek ij vuei't kuullâd vuõigeemlu'vddkâdda

Vuõigeemlu'vddkâ'dd lij mie'rreemvââldlaž, ko â'ldd lie saaggjââ'dteei le'be vâârssaaggjââ'dteei da oo'ccmõssân kuõ'htt vuâzzla.

Aa'sši valmštõõllâm vââras vuõigeemlu'vddkââ'ddest lij piisar da taarbšum jee'res tuâjjlažkâ'dd. Sää'mte'ğğ nõõmat tuâjjlažkââ'dd lu'vddkââ'dd e'tkkõõžžâst. Ää'sš kiõtt'tõõllma vuõigeemlu'vddkââ'ddest suâvldet vaaldâšmlää'jjââ'nneplää'jj (586/1996), jõs jeät tän lää'jjest nuu'bnalla šiõttuku. Lu'vddkââ'ddest reâuggmõõžž riâššâm pirr mie'rreet tää'rken lu'vddkââ'dd raaveem tuâjjriâššmõõžžâst.

26 a §

Vuõigeemkai'bbjõs vaal-logstõõgg kuõskki tu'mmstõõggâst

Kââ'tt keäčč, što son lij vuõiggâdvuõđtâä kuõđđum meâdda vaal-logstõõggâst, vuâitt tuejjeed vaal-lu'vddkââ'dd vaal-logstõõgg kuõskki tu'mmstõõggâst keerjlaž vuõigeemkai'bbjõõžž vuõigeemlu'vddkâdda nu'tt mâ'te vaaldâšmlää'jjest šiõtteet. Vuõigeemkai'bbjõõžž vuõigeemlu'vddkâdda âlgg tuâimted vaal-lu'vddkâdda 14 peei'v se'st vaal-lu'vddkââ'dd tu'mmstõõgg teâttanvuâžžmest. Vaal-lu'vddkâ'dd âlgg tâ'lles tuâimted vuõigeemkai'bbjõõžž, ää'sš kuõskki ä'sškii'rjid di ciâklmes vuõigeemkai'bbjõõžžâst vuõigeemlu'vddkâdda.

Jõs vaal-lu'vddkâdda tuâimtum vuõigeemkai'bbjõs lij puâttam mie'rreäi'jest vuõigeemlu'vddkâdda, vuõigeemkai'bbjõõžž jeät tän diõtt kuõđđu tu'tkkeekani. Vuõigeemkai'bbjõõžž âlgg vuõigeemlu'vddkââ'ddest jaauktõõlkani tuâimted vaal-lu'vddkâdda.

Jõs vuõigeemlu'vddkââ'dd tu'mmstõk âânn se'st tõn, što oummu vââ'ldet vaal-logstõ'kke, vaal-lu'vddkâ'dd vuõlittad jaauktõõlkani jioõnnvuõiggâdvuõttnekka 24 §:st jurddum i'lmmtõskoort.

26 b §

Läitmöš vuõigeemlu'vddkââ'dd tu'mmstõõggâst

Vuõigeemlu'vddkââ'dd tu'mmstõ'kke 26 a §:st jurddum ää'sšest vuâžž ooccâd muttâz lääitee'l tu'mmstõõgg ââ'lmõs vaaldâšmvuõiggsa tõnnalla ko vaaldâšmlää'jjââ'nneplää'jjest (586/1996)

šiõtteet. Laittmõõžž âlgg kuuitâg tuejjeed mâaimõssân 14 peei'v se'st tu'mmstõõgg teâtanvuäžžmest.

Ââ'lmõs vaaldâšmvuõigâs âlgg u'vdded tu'mmstõõggstes teâd jaauktõõlkani lâittja, da vaalu'vddkâdda, kââ'tt âlgg tuejjeed vaal-logstõ'kkke tu'mmstõõgg diõtt vuei'tlvânji šõddi muttsid da taarb mie'ldd vuõltteed ä'sšvuä'msteeja 24 §:st jurddum i'lmmtõskoort.

27 §

Võboršii'kkki piijpmõš da võboršeklogstõk

Võboršee'kk sää'mtee'gğg vaalid vuäitt piijjâd oo'ccmõssân koolm jiõnnvuõiggâdvuõttnee'kk vuâddeem va'lljeeiõhttõs, ko'st â'lğge lee'd ä'sšooumaž da väärrä'sšooumaž.

Juõ'kk jiõnnvuõiggâdvuõttnek vuäžž vuässõõttâd tâ'lk õõut võboršee'kk piijpmõ'sše. Jõs ooumaž kooll kuõi't le'be mânggsab va'lljeeiõhttõ'sse, vaal-lu'vddkâ'dd âlgg jaaukted suu nõõm tõin pukin.

Va'lljeeiõhttõs âlgg tuejjeed võboršekooocmõõžž vaal-lu'vddkâdda mâaimõõžžâst 31 pei'vven da tõn kuõskki tiuddumšid mâaimõõžžâst 27 pei'vven ou'ddel vaaltuâimtõõžž alttummuž.

Vaal-lu'vddkâ'dd âlgg raajjâd võboršeklogstõõgg mâaimõõžžâst 21 pei'vven ou'ddel vaaltuâimtõõžž alttummuž. Võboršeklogstõõgg âlgg õlmstâ'tted, vuõltteed vaalä'sšooummid da ââ'nned vaali ääi'j vuei'nnemnalla.

Vaal-lu'vddkâ'dd 3 momee'ntest jurddum tu'mmstõ'kkke võboršeklogstõõggâst ij vuäžž oocçâd jeä'rben muttâz.

28 §

Vaaltuâimtõs

Sää'mtee'gğg vaalid tuâimtet pâ'rğğmannu mâaimõs tiudd neä'ttel vuõssaargâst a'lğgi viid neä'ttel äi'gğgen. Vaalid tuâimtet pââ'st mie'ldd le'be maactee'l jiõnstemliipp muõoi ko pââ'st mie'ldd vaalu'vddkâ'dd i'lmmtem pâikka. Vaalid vuei'tet vaal-lu'vddkâ'dd nu'tt tu'mmjeen sä'mmlai dommvu'dest tuâimted lââ'ssen vaalpeei'v jiõnstummšen.

Vaali tuâimtummšest âlgg õlmmsest kuulted.

29 §

Vaalä'sškee'rj

Vaal-lu'vddkâ'dd âlgg jaauktõõlkani vaaltuâimtõõžž ä'lğgem mâñña tuâimted pââ'st mie'ldd juõ'kk jiõnnvuõiggâdvuõttnekka, koon addrõs lij teâðast, vaal-lu'vddkâ'dd štemplin niâvvum jiõnstemliipp, vaalkuõr, sâttkee'rj, sâttkuõr, võboršeklogstõõgg da jiõnstemvuä'pstõõžž (*vaalä'sškee'rj*).

Jiõnnvuõiggâdvuõttnekka, kââ'tt ij leäkku vuäžžam pââ'st mie'ldd vaalä'sškii'rjid le'be keä'st tõk mõõn-ne mäain diõtt muõoi jie leäkku, âlgg va'rrjed vuäittmõõžž vuäžžad vaalä'sškii'rjid vaalu'vddkâ'dd konttrest le'be vaal-lu'vddkâ'dd i'lmmtem pâäi'kest.

Jiõnstemvuä'pstõõžžâst âlgg peäggted vaal-lu'vddkâ'dd konttâr da vuei'tlvaž jee'res paai'ki, koin vaalä'sškii'rjid vuei'tet vuäžžad da koid tõid vuei'tet maacced, jââ'ttemaddrõõžžid da äävaiäärramaai'jid di lââ'ssen vaalpeei'v jiõnstempaai'ki jââ'ttemaddrõõžžid da äävaiäärramaai'jid.

30 §

Jiõnstummuš pãá'st mie'ldd

Jiõnnvuõiggãdvuõttneķ vuãitt âã'nned jiõnnvuõiggãdvuõđãs, ko lij vuãžžãã vaalã'sšķii'rjid. Jiõnsteei âlgg ċiõlgsãnji mie'rķķeed jiõnstemli'ppe tõn võborsee'ķķ nãamar, koon pue'rren son oudd jiõnãs.

Jiõnstummuš lij ċõõđtum, ko jiõnnvuõiggãdvuõttneķ lij kuãđđãã pãã'st mie'ldd kattum sättkuõrãst jãã'đtemnalla jiõnstemliipp se'st õõ'nni kattum vaalkuõr da tieu'ddmes da vuãllaķee'rjte'mes sättķee'rj vaal-lu'vddkãdda. Jõs jiõnsteei peejj mie'ldd i'lmmtõskoortãs, son mie'rķķad sättķerjja tã'lķ vuãllaķee'rjtõõžžãs.

Pãã'st mie'ldd vuõlttuum sättkuõr â'lğģee lee'd vaal-lu'vddkãã'ddest jiõnnla'sķķeem alttummušã mõõnee'st.

31 §

Jiõnstummuš maactee'l sättkuõr vaal-lu'vddkãdda muđoi ko pãã'st mie'ldd

Jiõnnvuõiggãdvuõttneķ vuãitt maacced sättkuõr Ńe vaal-lu'vddkãã'dd kontra le'be vaal-lu'vddkãã'dd i'lmntem paai'ķid vaali kuãlmad tiudd neã'ttel vuõssaarg da viiđãã tiudd neã'ttel piãtnãc kõskksãžãi'ğģen di, jõs vaalpeei'v jiõnstummuž riãžžãt, jiõnstempããi'ķ vaaltuãimmkãdda.

Vaal-lu'vddkãã'dd âlgg âã'nned huõl tõ'st, Ńto tõn jee'res tuãimmpaai'ķid kuõđđum vaalã'sšķii'rjid seeilted vaalkãittmõõžžã stãaneei naa'lin da Ńto vaalã'sšķii'rjid tuãimtet stããnãld vaal-lu'vddkãã'dd Aanar kontra ou'ddel jiõnnla'sķķeem alttummuž.

31 a §

Vaalpeei'v jiõnstummuš

Jõs vaalpeei'v jiõnstummuž riãžžãt, vaalpei'vven lij vaali tuãimtummuž viiđãã neã'ttel pã'sspei'vv.

Vaalpeei'v jiõnstummuž tuãimtet õõutãiggsãnji sã'mmlai juõ'ķķ dommvuu'd kãã'ddest. Juõ'ķķ kãã'ddest lij oo'ccmõssãn õhtt jiõnstempãi'ķķ.

Jiõnnvuõiggãdvuõttneķ vuãžžã jiõnsted tã'lķ tõn sã'mmlai dommvuu'd kãã'ddest, kãã'tt lij mie'rķķuum vaal-logstõ'ķķee suu dommkã'dden.

Jiõnstummuž âlgg riãššãã nu'tt, Ńto vaalkãittmõš seillai.

31 c §

Vaaltuãimmkã'dd

Vaal-lu'vddkãã'dd âlgg ju'nããi'jben ou'ddel vaali Ńiõtteed juõ'ķķ jiõnstempããi'ķ vããras vaaltuãimmkãã'dd, koozz ko'le kolmm vuãžžãã da oo'ccmõssãn kuõ'htt vããrne'ķķ nu'tt, Ńto kõõċċmõõžžãstããrrai kãã'dd vaal-lu'vddkãã'ddest ee'ttkõ'stti vuãžžãã da tãn jii'jjes vããrneķ lie vaaltuãimmkãã'dd õhttan vuãžžli'žžen da vããrne'ķķen. Sãã'mtee'ğģ vaali võborseķ ij vuei't lee'd vaaltuãimmkãã'dd vuãžžli'žžen le'be vããrne'ķķen.

Vaaltuáimmkää'dd saaggjää'dtee'jen tuáimmai tuáimmkää'ddest vaal-lu'vddkää'dd ee'ttkõ'stti vuázzlaž. Vaaltuáimmkää'dd va'lljad taarb mie'ldd kōskkvuōđstes väärrsaaggjää'dteei.

Vaaltuáimmkää'dd lij mie'rreemvääldlaž kolmmvuázzli'žžen.

31 h §

Vaalpeei'v jiōnstummuž puuttmōš da vaalpá'rddķe'rjj

Vaalpeei'v jiōnstummuž puuttâm mânia vaaltuáimmkää'dd álgg áâ'nned huōl tō'st, što pječōsttum vaalčuu'ķķ da jiōnstem-mie'rķķōōzzid se'st ōō'nni jiōnstemvuu'd vaal-logstōōgg di vuei'tlvânji vaaltuáimmkâdda kuōđđum sättkuōrid tuáimtet vaalkáittmōōžž seillam staaneei nalla määinte'mes ääjtōōllâmtää vaal-lu'vddkää'dd Aanar konttra. Vaal-lu'vddkää'dd álgg áâ'nned huōl vaalčuu'ķķ da jiōnstemvuu'd vaal-logstōōgg seeiltummšest staan päai'ķest jiōnnla'sķķeem altteem räija di pječâ'sttemneävvai hiâvtummšest tá'lles čuu'ķķ pječâ'sttem mânia.

Vaaltuáimmkää'dd álgg lââ'ssen áâ'nned huōl tō'st, što vaalpeei'v jiōnstummšest tuō'll'jet pá'rddķe'rj, koozz mie'rķķeet:

- 1) peei'v di čiâssaai'jid, kuä'ss vaalpeei'v jiōnstummuš aa'lji da peäggeš puuttâm;
- 2) mie'ldd áárram vaaltuáimmkää'dd vuázzlaid da väärrni'ķķid;
- 3) vaalvie'ķķtee'jid di jiōnstee'ji jii'jjez va'lljeem vie'ķķtee'jid; di
- 4) jiōnstee'ji láákkmeä'r.

32 §

Jiōnstummuš háiddstroi'ttlest da dáâma

Sä'mmlai dommvuu'dest áárrai stroi'ttlest hoiddum oummu di tōk dommvuu'dest dáâma hoiddum oummu, kook jie muđoi vuáitče jiōnsted toolkte'mes vaiggōōzzitää, vuážža jiōnsted háiddpäai'ķsteez.

Háiddpäai'ķest jiōnstummuž vääras vaal-lu'vddkää'dd mie'rrad kōōčcmōōžžâst áárrai kää'dd vaal-lu'vddkää'ddest ee'ttkõ'stti vuázzla da väärrnee'ķķ vaaltuáimmše'ķķen da suu väärroumžen. Vaaltuáimmše'ķķ väärroumžen vuei'tet nōōmteed jee'res tuōjju šiōtti oummu še.

Háiddpäai'ķest jiōnsteen jiōnstummšest álgg jiōnsteei da vaaltuáimmše'ķķ láâ'ssen lee'd mie'ldd jiōnsteei va'lljeem le'be suu priimmâm sää'mtee'gğ vaal-logstō'ķķe jiōnnvuōiggâdvuōttne'ķķen mie'rķķuum ooumaž.

34 §

Jiōnnla'sķķeem alttummuš

Vaal-lu'vddkää'dd alttad jiōnnla'sķķummuž vaaltuáimtōōzz mânia puō'tti vuōssaarg čiâss 10. Mânia jiōnnla'sķķummuž alttummušest puättam sättkuōrid kue'đet ää'veekani lokku vää'ldkani. Tuáimtōōžžâst tuō'll'jet pá'rddķe'rj.

Va'lljeemōhttōōzz ä'sšoummust le'be väärrä'sšoummust lij vuōiggâdvuōtt lee'd á'ldd jiōnnla'sķķummušest.

38 §

Vaali puáđōōzz meä'rtōōvmmōš

Sää'mtee'gğ vuazzli'žžen šâ'dde va'lljuum 25 jäänmõsân jiõnid vuäžžam võborše'kked, oudldee'l, što sij jooukâst lie oo'ccmõssân 10 §:st šiõttuum mie'rr võborsee'kk juõ'kk sä'mmlai dommvuu'd kää'ddest da dommvuu'd åålgpeä'lñn. Jõs 10 §:st šiõttuum meä'r jie tiud, šâ'dde kõõččmõõžžâst åårrai kää'ddest le'be dommvuu'd åålgpeä'lñn va'lljuum nu'bben jäänmõsân jiõnid vuäžžam võborsee'kk nu'tt, što 10 § kai'bjõõzz teäuddje.

Jõs koon-ne dommvuu'd kää'ddest jie võborsee'kk leämmaž šiõttuum mie'rr, šâ'dde võboršii'kkkin va'lljuum nu'bben jäänmõsân jiõnid vuäžžam võborsee'kk dommvuu'dest. Jõs dommvuu'd åålgpeä'lñn jie leämmaž võborsee'kk šiõttuum mie'rr, šâ'dde va'lljuum muđoi jäänmõsân jiõnid vuäžžam võborsee'kk.

Väärne'kken šâ'dde va'lljuum nu'bben jäänmõsân jiõnid vuäžžam võboršek juõ'kk sää'mvuu'd kää'ddest jiõčč vuazzlai va'lljeem mânia, di dommvuu'd åålgpeä'lñn nu'bben jäänmõsân jiõnid vuäžžam võboršek jiõčč vuazzla va'lljeem mânia.

Jõs jiõnnmeä'r lie seämma šoora, čååu'det tõi kõskksaž jiârg vuârbee'l.

39 §

Vaalu puäđõõzz raavummuš

Vaali puäđõõzz raavad vaal-lu'vddkâ'dd kuälmad pei'vven mânia jiõnnla'skkkeem alttummšest õnnum säbbrest.

Vaali puäđõõzz ålgg tâ'lles i'lmmted vuõiggâdvuõttministeriaa'je sää'mtee'gğ vuazzlai da väärrni'kki puõ'tti tuåimmpââjas tuåjjses mie'rreem diõtt.

40 §

Vaali puäđõõzz kuõskki läittmõš

Jiõnnvuõiggâdvuõttneķ, kää'tt ķeäčč, što vaal-lu'vddkâ'dd tu'mmstõk vaali puäđõõzz raavummušest le'be vaali tuåimtummša kuulli jee'res tuåimm lij lää'jjvuâsttsaž, vuäžž oocčad muttâz lääitee'l vaaldâšmvuõiggasa tõnnalla ko vaaldâšmlää'jjââ'nnemlää'jjest šiõtteet. Läittmõõžž ålgg tuejjeed 14 peei'v se'st tõ'st, ko vaali puäđõs lij õlmstõttum.

Vaaldâšmvuõiggâz tu'mmstõõgg vuäžž läittad åå'lmõs vaaldâšmvuõiggasa tõnnalla ko vaaldâšmlää'jjââ'nnemlää'jjest šiõtteet.

Jõs vaal-lu'vddkâ'dd 1 momee'ntest jurddum tu'mmstõk le'be tuåimm lij leämmaž lää'jjvuâsttsaž da tät lij vaaiktam vaali puäđõ'sse, vaali puäđõõzz ålgg vuõigeed da riikksuåvtõs ålgg taarb mie'ldd mie'rreed sää'mtee'gğ vuazzlaid da väärrni'kkid vaali vuõiguum puäđõõzz meåldlânji.

Jõs vaali puäđõs ij leäkku vuõigeemnalla, ålgg mie'rreed vaalid o'dđdest åå'nneemnalla.

40 a §

Läittmõõžž ķee'jjest o'dđdest õnnum vaal

O'dđdest õnnum vaali tuåimtummšest åånn huõl, jõs vvei'tlvaž, seämma vaal-lu'vddkâ'dd ko kää'mtum vaalin. O'dđdest õnnum vaalin åå'net seämma lää'jjviõkksaž vaal-logstõõgg da

võboršeklogstõõgg ko kää'mtum vaalin, gõõi ij vaaldâšmvuõigâs le'be ââ'lmõs vaaldâšmvuõigâs tu'mmstõõggstes nuu'bnalla mie'rred.

O'ddest õnnum vaali tuâimtummšest lij šiõtlvaž vue'zzi muđoi viõggâst, mii jiõčč vaali tuâimtummšest lij šiõttuum.

O'ddest õnnum vaalid tuâimtet tõn ka'ldarmäänpââ'j äi'ğğen, kää'tt älgg kuõi't tiudd ka'ldarmäänpââ'j kee'jjest 1 momee'ntest peäggum tu'mmstõõgg u'vddem mâḡḡa. Vaaltuâimtõõzz altteet vuõltee'l jiõnnvuõiggâdvuõttnei'kkid 29 §:st peäggum vaalä'sškie'rjid.

O'ddest õnnum vaali puãdõõzzâst älgg tâ'lles i'lmmed vuõiggâdvuõttministeriaa'je.

40 c §

Tää'rķab šeãttmõõžž

Vuõiggâdvuõttministeria asetõõzzin vuei'tet u'vdded tää'rķab šeãttmõõžžid:

- 1) vaalid kuulli kuultõõzzi pirr;
- 2) vaal-logstõ'ķke õõzõõttâm da vaal-logstõõggâst jaauktem pirr di ooccmõ'sše õhtteemnalla âãrrai čiõlgtõõzzi pirr;
- 3) vaal-logstõõgg vuei'nnemnalla âã'nnem pirr;
- 4) võboršekooccmõõžž da võboršeklogstõõgg pirr;
- 5) jiõnstemliipp pirr; di
- 6) vaalä'sškie'rji seeiltem pirr.

5 låãkk

Pããđšiõttõõzz

41 §

Muuttãsooccmõš

Sää'mtee'ğğ halltõõzz tu'mmstõ'ķke vuãžž kai'bbjed vuõigõõzz sää'mtee'ğğ sãbbrest da lu'vddkãã'dd di sää'mtee'ğğ jee'res tuâimmorgaan pe'ce vaal-lu'vddkãã'dd da vuõigeemlu'vddkãã'dd tu'mmstõ'ķke sää'mtee'ğğ halltõõzzâst tõnnalla ko vaaldâšmlãã'jjest šiõtteet, jõs jeãt tãn lãã'jjest le'be jee'res sãã'jest lãã'jjest nuu'bnalla šiõttuku.

Sää'mtee'ğğ sãbbar da halltõõzz vuõigeemkai'bbjõõzz diõtt tuejjeem tu'mmstõ'ķke vuãžž oocçãd muttãz lããitee'l vaaldâšmvuõiggasa tõnnalla ko vaaldâšmlãã'jjãã'nnemlãã'jjest šiõtteet. Sää'mtee'ğğ sãbbar vaaldâšmãã'sšest tuejjeem jee'res tu'mmstõ'ķke vuãžž oocçãd muttãz lããitee'l vaaldâšmvuõiggasa tõnnalla ko vaaldâšmlãã'jjãã'nnemlãã'jjest šiõtteet, jõs jeãt jee'res sãã'jest lãã'jjest nuu'bnalla šiõttuku. Vaaldâšmvuõiggâz tu'mmstõ'ķke vuãžž oocçãd muttãz lããitee'l tã'lķ, jõs ââ'lmõs vaaldâšmvuõigâs meãtt lãittamlãã'v.

Tät lää'kk puätt viõ'kke 15 peei'v skamm-mannust 2018. Tõn 3 § puätt kuuitâg viõ'kke eman 1 peei'v oddee'jjmannust 2020.

Vaal-logstõ'kke mie'rkkummuž kuõskki ooccmõ'sše, kää'tt lij rajjum vaal-lu'vddkâdda mââimõõzzâst 31 peei'v rosttovmannust 2019, suâvldet tän lää'jj viõ'kke puä'deen viõggâst âarram 3 §.

Sää'mteggâ, koon tuâimppââ'jj lij kõõskjââ'd tän lää'jj viõ'kke puä'deen, suâvldet 10 da 11–13 § nåkkmen ko tõk le'jje tän lää'jj viõ'kke puä'deen jeät-ga tõõzz suâvlduku 17 b §. Saaggjââ'dteei o'ddest va'lljummuž kuõskki 11 § 2 momee'nt suâvlddeen jeät valddu lokku tõid tuâimppõõ'jid, kook lie puuttâm ou'ddel tän lää'jj viõ'kkepue'ttmest.

Mâņņa lää'jj viõ'kkepue'ttmest puõ'tti sää'mtee'gğ vaalid riâžžât []. Ouddõssân vaalvuõiggâdvuõði âânmmõ'sše täin sää'mtee'gğ vaalin lij, što vaal-logstõ'kke mie'rkkummuž kuõskki ooccmõõžž tuejjeet mââimõõssân 31 peei'v rosttovmannust 2019 ou'ddel čiâss 16. [Vaali ääi'jpodd lij mie'rren se'rdded nu'tt õõutin ii'jjin. Tää'rķab ääi'jpodd da täâzz kuulli vuei'tlvaž se'rddemšeâttmõõžž ta'rķsmâ'vve mâ'ņņlõbân.]

Vuõssmõs 20 § meâldlaž vaal-lu'vddkââ'dd šiõtteet sõõrgmõõzz mie'ldd mâņņa lää'jj viõ'kke pue'ttmest. Mâņņa lää'jj viõ'kke pue'ttem šiõttuum vuõigeemlu'vddkââ'dd tuâimppââ'jj juâtkkai puõ'tti sää'mtee'gğ vaalpââ'j loopp räjjâ.

Tän lää'jj viõ'kke puä'deen viõggâst âarram 41 § suâvldet tõ'st jurddum tu'mmstõõggi muuttâsoocma tõi tu'mmstõõggi peä'lnn, kook lie tuejjuum ou'ddel tän lää'jj viõ'kkepue'ttem.

He'Issnest mannu peei'v 2018.

Vä'ldminister

JUHA SIPILÄ

Vuõiggâdvuõttminister Antti Häkkänen